

Sírkő

BÉNYEI JÓZSEF

jozsef.benyey@naplo.haon.hu

Hallgatom Eörsi István **Sírkő és kakaó** című színművének rádióváltozatát a Bartókon, és nem győzök csodálkozni. A darab él.

Csiszár Imre úgy támasztotta fel (1995) papírsírijából a darabot, hogy megtalálta a közép-kelet-európai groteszk egyik magyar mesteréhez a megfelelő stílust és a remek színészeket. (Pl. Molnár Piroska, Bán János stb.) **Eörsi** egyébként is különös jelensége a XX. század magyar szellemi életének. Túlzóan pártkatona költő, Lukács-tanítvány filozófus, majd kiváló esszéíró és örök ellenzéki volt, miután börtönbüntetéséből 1960-ban szabadult. Sok mindent elért, de valahogyan mégis idegen maradt a magyar irodalmi köztudatban. Pedig gondolkodásmódja, dramaturgiája igen izgalmas, a kortárs nyugati irodalom társává emeli. Persze különös a sors: **Eörsi** darabjai mára könyvbe zárva hevernek. Színházaink többsége inkább keres külföldi szerzőket, inkább formál színpadi játékot régi komédiákból, s kevéssé nyúl a közelmúlt magyar drámairodalmához. Nekem hiányzik Illyés Gyula, Németh László, Kodolányi János, még Tamási Áron is, és hiányoznak sokan mások, minden iskolából és irányzatból. Hogy mást ne mondjak – a stílusnál maradva – hiányzik pl. Páskándi Géza, Száraz György és a kitűnő drámaíró Csurka István is. Nem is szólva mondjuk Illés Endréről, a szatirikus Lengyel Menyhértről, s Szigligeti Ede és Csiky Gergely is porában feküdne, ha a Liliomfi és A nagymama sokadik átdolgozása fenn nem tartaná nevüket. Hol a baj? Nem tudom. De néha úgy érzem, a Magyar Rádió többet tesz a magyar irodalom teljes világának bemutatásáért, mint mondjuk... Am hagyjuk. Nem egyes intézményekkel van bajom, hanem azzal a szemlélettel, amely fanyalgásból, idegenimádatból szinte meg sem kísérli menteni, feltámasztani saját nemzeti értékeinket.

Eörsi „sírköve” bizony azt példázza, a magyar dramaturgia inkább veti szemét a világon bárhova, mint a hazára. Pedig itt is lehet kincseket találni.